

BVD / SBP - rapportage over internationale ontwikkelingen
feiten en achtergronden die van belang
kunnen zijn voor de binnenlandse veiligheid

Nr. A82/019

7 september 1982

TEGENSTELLINGEN BINNEN PCI OVER PRO-SOWJET BLAD

In verschillende Westeuropese CP-en van het "onafhankelijke", euro-communistische type is sprake van een min of meer georganiseerde oppositie, die terug wil naar de vertrouwde orthodoxe paden, sterk op de Sowjet-Unie gericht is en vandaaruit blijkbaar soms ook directe steun ontvangt. Een dergelijke fractievorming lijkt zich momenteel ook in de Nederlandse CP te gaan aftekenen, maar zorgt reeds langer voor moeilijkheden in CP-en als die van Finland, Spanje en Italië.

Een orthodoxe pro-Sowjetgroepering binnen de PCI is zich de laatste tijd steeds duidelijker rond het blad Interstampa gaan scharen.

TEGENSTELLINGEN BINNEN PCI OVER PRO-SOWJET BLAD

Sinds het begin van dit jaar verschijnt in Italië het door een aantal pro-Sowjet georiënteerde leden van de Italiaanse CP (PCI) uitgegeven blad Interstampa. Dit tijdschrift, waarvan inmiddels zes nummers zijn gepubliceerd, verscheen al eerder als een gestencilde uitgave van PCI-leden die de Sowjetinval in Afghanistan verdedigden. Na de scherpe veroordeling door de PCI-leiding van de afkondiging van de staat van beleg in Polen, kwam het blad in een nieuwe en veel duurdere uitgave op de markt.

Interstampa, dat naar eigen zeggen informatie wil brengen over het "werkelijke socialisme" en over "vraagstukken van vrede", zet zich daarbij krachtig af tegen de PCI-leiding. Het gaat erom, aldus

, de meest op de voorgrond tredende figuur onder de initiatiefnemers, de eenheid van de PCI te herstellen op basis van haar "traditionele posities". D.w.z. de PCI zou moeten terugkeren tot een orthodoxe, pro-Sowjet opstelling. Volgens eigen opgave heeft Interstampa meer dan 3.000 abonnees, bij een totale oplage van ± 20.000 *).

en zijn medestanders proberen niet alleen d.m.v. hun blad hun denkbeelden binnen de PCI uit te dragen. Zij zijn er kennelijk op uit hun positie ook op andere manieren te versterken. Zo werd enige tijd geleden in Rome een "cultureel onderzoekscentrum" geopend onder dezelfde naam als het blad van de groep, het Centro culturale Interstampa, en onder leiding van een van de oprichters van het blad, Daarnaast worden er in verschillende plaatsen clubjes gevormd die Interstampa ondersteunen. Op grond hiervan claimt de groep veel weerklank te vinden, m.n. ook onder de jongere PCI-leden. c.s. behoren tot wat men in Nederland de "oude gestaalde kaders" zou noemen.

*) De PCI heeft overigens een dikke 1,5 miljoen leden.

zelf bijv. is een 80-jarige, die al in 1968 protesteerde toen de PCI de Sowjetingreep in Tsjechoslowakije veroordeelde. De PCI-leiding ziet het optreden van de groep uiteraard niet met welgevallen aan. Het partijblad l'Unita heeft Interstampa er al enkele malen van beschuldigd een platform te zijn voor georganiseerde oppositie tegen de door de meerderheid vastgestelde partijlijn, fractievorming te plegen dus. Een tweede verwijt is dat Interstampa steunt op buitenlandse krachten. Zo schreef het partijweekblad Rinascita : "Het geld achter Interstampa heeft een luchtje".

Deze laatste beschuldiging, die door de partijleiding kennelijk niet hard gemaakt kan worden, wordt door de Interstampa-aanhangers verontwaardigd afgewezen. Het verwijt van fractievorming wordt door de groep geriposteerd met de vraag of er binnen de PCI dan geen plaats is voor minderheidsstandpunten en voor een kritisch en tolerant debat. Met het oog op haar image van democratische partij kan de PCI deze vraag moeilijk met neen beantwoorden. Een direct optreden tegen de opposanten, bijv. met royement, is om dezelfde reden en waarschijnlijk ook omdat de PCI-leiding niet precies weet hoe groot de Interstampa aanhang is, niet zomaar mogelijk.

De partijleiding manoeuvreert in deze kwestie dan ook zeer omzichtig. Zo is inmiddels een van de medewerkers aan Interstampa, voor een periode van zes maanden als PCI-lid geschorst. Volgens een commentaar in l'Unita was die schorsing echter geen gevolg van politieke opvattingen of om zijn medewerking aan Interstampa maar vanwege bepaalde daden die het "vertrouwen" tussen de geschorste en de partijleiding had "geschaad" : "Het gaat erom dat Interstampa heeft gebruikt voor politieke initiatieven zoals het maken van reizen naar Polen om daar onduidelijke politieke contacten te leggen", aldus l'Unita. Dat Moskou op haar beurt in deze zaak graag de vinger aan de pols houdt, mag blijken uit een bericht dat , 1e plv. hoofd van de Afdeling Buitenland van het CC-CPSU, o.m. belast met de relatie met de zusterpartijen, binnenkort een bezoek aan Italië zou brengen. Tekenend voor het streven van de PCI-leiding om afstand t.o.v. de CPSU te bewaren, is het feit dat kort na de publicatie van dat bericht, in l'Unita een mededeling verscheen waarin gezegd werd dat niet op uitnodiging van de PCI naar Italië komt.